

GYŰJTŐKÖRI SZABÁLYZAT

Óbudai Platán Könyvtár

**Óbudai
Platán Könyvtár**

Budapest, 2024.

A KÖNYVTÁR GYŰJTŐKÖRE

Az Óbudai Platán Könyvtár, mint általános gyűjtőkörű nyilvános könyvtár a vonzáskörzetben élők művelődési, információs igényét, irodalmi, művészeti, tudományos és a mindennapi életvitelhez szükséges tájékozódását, a szabadidős olvasást szolgálja gyűjteményével. A központi könyvtárunk a III. kerület Pók utcai lakótelepének közepén, a Csillaghegyi családi házas övezet és a Római-part szomszédságában helyezkedik el egy épületben az Aquincum Angol-Magyar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolával. Fiókkönyvtárunk, az Ezüsthelyi Könyvtár a békásmegyeri lakótelep és Békásmegyer-Ófalu határán található.

Könyvtárunk fő gyűjtőkörét az alaptevékenysége szerinti meghatározott célok, és feladatok alapján alakítja. Mellékgyűjtőkörét és kiegészítő gyűjtőkörét a speciális funkciókhoz és szolgáltatásokhoz igazítja.

Dokumentumainkat ennek megfelelően, a használói igényekhez igazodva válogatjuk ki a hazai és külföldi megjelenésekből, valamint az ajándékba kapott dokumentumkínálatból.

- A gyűjtőkörbe csak könyvtári használatra alkalmas formában megjelent dokumentumok tartoznak. Egyéni használatra szánt kiadványok (pl. munkafüzetek), spirálkötésű, gyűjtőlapos vagy sérülékeny formában kiadott művek) csak egyedi elbírálás után kerülnek beszerzésre (pl.: segédkönyvtár, módszertani gyűjtemény).
- Adott mű többféle hordozón is beszerezhető.
- Nem tartoznak a gyűjtőkörbe a nyelvileg igénytelen, pornográf, durván brutális, szadista, erősen „kísérleti” jellegű, erősen hipotetikus, erősen szélsőséges nézeteket tükröző művek.
- Nem tartoznak a gyűjtőkörbe a speciális dokumentumok: aprónyomtatvány, fénykép, fénymásolat, kézirat, szakdolgozat.

A VÁLOGATÁS SZEMPONTJAI

I. Az olvasótábor, célközönség igényei szerint

- aktív korúak
- nyugdíjasok
- kis- és többgyerekes családok
- gyerekek
- tinédzserek, fiatal felnőttek
- szolgáltatások fizikai elérésében akadályoztatottak

II. A gyűjtés mélysége szerint

SZÉPIRODALOM

Válogatással az alábbiak szerint:

- kortárs magyar és külföldi szépirodalom
- új kiadású klasszikus szépirodalom
- a megfelelő igényességgel megírt kortárs magyar és külföldi szórakoztató irodalom (pl.: lektűrök, krimik, sci-fi ... stb.)
- népszerű világnyelveken kiadott kortárs és klasszikus szépirodalom, szórakoztató irodalom

ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZAKIRODALOM

A helyi igények szerinti beszerzéssel, nagy válogatással

- a népszerű, alapszintű ismeretterjesztő művek,
- az önművelést biztosító középszintű ismeretterjesztő- és szakkönyvek
- a tudományos ismeretterjesztő irodalom
- mindennapi életvitelhez szükséges irodalom
- a szabadidő hasznos eltöltésével kapcsolatos irodalom
- az oktatás különböző szintjein kiadott alapművek, kivéve tankönyvek, főiskolai, egyetemi jegyzetek
- a filozófiai, társadalom, természettudományi, alkalmazott tudományi ismeretek alapművei

Az általános és aktuális igények szerint kiemelten

- Óbuda-Békásmegyer és környéke kulturális, helytörténeti, helyismereti, környezeti értékeinek bemutatása céljából megjelent művek
- helyi szerzők művei
- a környezettudatos és zöld tematikájú szakirodalom
- az egészséges életvitel témáját érintő irodalom
- könyvtárosi segédkönyvek, könyvtári szakmai tájékoztatási segédletek

KARTOGRÁFIAI KIADVÁNY

Nagyon nagy válogatással, csak a legfontosabbak

- hely: Óbuda, Budapest, vonzáskörzet, Magyarország, Európa, Világ
- közigazgatási és domborzati térkép, atlasz, világatlasz, történelmi atlasz

IDŐSZAKI KIADVÁNY

A helyi igények szerinti beszerzéssel, nagy válogatással

- napilapok, hetilapok
- folyóiratok, különszámok: a magyarországi, magyar nyelvű kínálatból a korszerű ismeretszerzést biztosító, a kikapcsolódáshoz, hobbihoz, a kerület és a vonzáskörzet életéhez köthető sajtótermékek
- az egyéni nyelvtanulást segítő idegennyelvű folyóiratok

Kiemelten

- a környezettudatos és zöld tematika

EGYÉB (AUDIO, VIZUÁLIS, AUDIOVIZUÁLIS) DOKUMENTUM

DVD

DVD beszerzésünket 2024. december 31-ével lezártuk. Állományunkban a lezárás előtt beszerzett kiadványok találhatóak meg.

HANGZÓ DOKUMENTUM

A helyi igények szerinti beszerzéssel, nagy válogatással

- szépirodalmi műveket, valamint ismeretterjesztő anyagokat tartalmazó hangoskönyvek, irodalmi összeállítások, mesék, gyerekdalok, zenés gyereklemezek

DIAFILM

A helyi igények szerinti beszerzéssel

- klasszikus és kortárs gyerekfilmek

III. a gyűjtött dokumentumtípusok szerint

- Papíralapú dokumentumok: könyv, időszaki kiadvány, kartográfiai dokumentum
- Nem papíralapú dokumentumok: időszaki kiadvány, diafilm, magnókazetta, CD, elektronikus dokumentumok

IV. Nyelvi, földrajzi időhatárok szerint

Elsősorban a Magyarországon, 1945 után megjelent, magyar nyelvű, nagy válogatással a népszerű világnyelveken megjelenő dokumentumokat gyűjtjük. Külföldön megjelent idegennyelvű dokumentum vásárlás és jellemzően ajándékozás útján kerül gyűjteményünkbe.

nyelv:

- válogatva: magyar nyelven megjelenő dokumentumok
- erősen válogatva: angol, francia, német
- nagyon erősen válogatva: spanyol, olasz, orosz
- kivételesen: egyéb idegennyelv

idő:

- válogatva: napjaink irodalma

- erősen válogatva: 1945 után megjelent irodalom az előzőhöz igazodva
- nagyon erősen válogatva: régi könyvek eredeti vagy hasonmás kiadása

földrajz:

- válogatva: Magyarországon megjelent
- nagyon erősen válogatva: határon túli irodalom
- kivételesen: külföldön megjelent

V. Példányszámok

A példányok beszerzése aktuálisan a két telephely már meglévő állománya, egy-egy mű kiadásai és a várható kereslet függvényében történik.

Összkönyvtári szinten az alábbi darabszámok mérvadók egy kiadásból:

Könyv:

- Szépirodalom 1-5
- Ismeretterjesztő és szakirodalom 1- 4
- Helytörténeti, helyismereti irodalom 1 - 4
- Kötelező irodalom 1-6

Időszaki kiadvány: 1-2

Kartográfia kiadvány: 1-2

Audiovizuális dokumentum: 1-4 (diafilmek több példányban)

VI. Könyvtári egységek

KÖZPONTI KÖNYVTÁR (ARATÓ EMIL TÉR 1.)

- kölcsönözhető állomány

- raktári állomány
- helyben használható állomány

EZÜSTHEGYI KÖNYVTÁR (EZÜSTHEGY UTCA 16.)

- kölcsönözhető állomány
- raktári állomány
- helyben használható állomány

ÁLLOMÁNYALAKÍTÁS

GYARAPÍTÁS

Beszerzés történhet vásárlás, ajándékozás útján.

Az állománygyarapítás forrásai

- könyvkereskedelem: új és antikvár könyvkereskedések
- egyéb, a könyvtárak ellátására szakosodott vállalkozások szolgáltatásai révén
- magánkiadású művek esetén közvetlenül a szerző vagy megbízottján keresztül
- ajándék: térítésmentesen felajánlott új és használt könyvek (hangzó anyagot nem fogadhatunk el) köre. Ajándék dokumentum esetében az állományba vételt megelőzi a gyűjtőköri szabályzatnak történő megfeleltetés, valamint az állománnyal történő behasonlítás.

Állományba vétel munkafolyamata

A könyvtári állományba tartozó dokumentumokat a könyvtári nyilvántartás szerint tartjuk nyilván.

A könyvtári állományba vétel menete a következők szerint történik.

- Átvételkor össze kell hasonlítani a számlán szereplő tételeket a beérkezett küldeménnyel. Ha a szállítmány hiányos, akkor azt

reklamációban jelezni szükséges, ha a példány hibás, vissza kell küldeni, bevételezni nem szabad.

- Dokumentumokat leltári nyilvántartásba kell venni.

Az állományba vétel során a dokumentumokat az egyedi **címleltárkönyvbe** kell bevezetni. A címleltárkönyvben a megfelelő sorszám lesz a dokumentum leltári száma.

Az egyedi leltárkönyvbe a dokumentum szerzője, címe, ára, jelzete (szak, illetve Cutter), állomány megjelölése (Ifj, 12+ stb..), a leltárszám, állományba vétel dátuma kerül.

A dokumentumok állományba vétele után a számlajegyzéket záradékoljuk, azaz feltüntetjük a leltárba vett dokumentumok leltári számát, a dokumentumok darabszámát és értékét.

A záradékolt számla és a leltárba vett dokumentumok adatait be kell vezetni a csoportos leltárkönyvbe.

A csoportos leltárkönyv tartalma

- mikor, milyen forrásból, milyen mennyiségben és értékben gyarapodott vagy csökkent az állomány
- a mindenkori állomány nagysága és értéke, éves kimutatásban
- milyen az állomány megoszlása a kiadványfajták típusa, és tartalma szerint

ÁLLOMÁNYAPASZTÁS

Az állományból történő kivonás okai

A könyvtár állományában meglevő, de a könyvtár rendeltetésszerű feladatainak ellátására alkalmatlanná vált dokumentumok selejtezés esetén való kivezetésére (törlésére)

- tervszerű állományapasztás során
- természetes elhasználódás folytán

A könyvtár állományából hiányzó dokumentumok egyéb okból a következő címeken vezethetők ki:

- elháríthatatlan esemény
- bűncselekmény
- behajthatatlan követelés
- pénzben megtérített követelés
- megengedhető hiány (káló) kapcsán
- normán felüli hiány

Az állományból a dokumentumok kivonásának módját a 3/1975.(VIII. 17.) KM-PM.sz. rendelet szabályozza. A kivonásra került dokumentumokról törlési jegyzéket kell készíteni. A dokumentumok törlését az igazgató engedélyezi, és ezt a jegyzék aláírásával hitelesíti.

A törlési jegyzék alapján a könyvtár nyilvántartásaiból a törölt dokumentumokat ki kell vezetni.

Az állományból kivont dokumentumok más könyvtárak, illetve magánszemélyek számára felajánlhatók, értékesíthetők, ill. megsemmisíthetők.

AZ ÁLLOMÁNYELLENŐRZÉS

A könyvtári állományellenőrzés jellege szerint lehet időszaki, vagy soron kívüli, módja szerint folyamatos, vagy fordulónapi, mértéke szerint teljes, vagy részleges.

Az állományellenőrzést a 3/1975.(VIII. 17.) KM-PM rendelet szabályozza.

Az állományellenőrzés lezárásakor jegyzőkönyvet kell készíteni, melynek tartalmaznia kell az ellenőrzés időpontját, a leltározás jellegét, az állomány nagyságát, értékét, a leltározás végeredményét.

Jelen szabályzat 2025. január 1-jén lép hatályba és határozatlan időre szól. Azonban a könyvtár Gyűjtőköri Szabályzatát a társadalmi környezet, a

könyvtárszakmai és technikai változások, valamint a használói elégedettségi vizsgálatok eredményétől függően felül kell vizsgálni.

Budapest, 2024. december 5.

Pőcze Márta
igazgató